

***LATEST TECHNOLOGIES OF NEO-INDUSTRIAL
TRANSFORMATIONS:
FINANCIAL, LEGAL AND SOCIOLOGICAL
ASPECTS***

Monograph

*edited by Doctor of Economic, Professor,
Yu. Pasichnyk*

Shioda GmbH
Steyr, Austria
2020

Shioda GmbH, Steyr, Austria

Recommended for publishing by Academy of Economic Science of Ukraine

Reviewers:

*Doctor of Economics, Professor Davydenko Nadiya
Doctor of Economics, Doctor of Laws, Professor Pokataeva Olga
Doctor of Economics Gordienko Lyudmyla*

Science editor: *Doctor of Economics, Professor Yu. Pasichnyk*

Latest Technologies of Neo-industrial Transformations: Financial, Legal and Sociological Aspects. Gutsalenko L., Liashenko V., Sukach O. and others: Collective monograph [Ed. by Doctor of Economics Sciences, Prof. Pasichnyk Yu.]. *Austria*. Shioda GmbH, Steyr , 2020. 380 p.

ISBN 978-3-953794-29-9

The edition is aimed at academics, financial sector professionals, teachers, students and other stakeholders.

All materials are published in the edition of the authors. The authors are responsible for the originality, completeness and reliability of the submitted developments.

ISBN 978-3-953794-29-9

© 2020 Shioda GmbH
© 2020 Gutsalenko L., Liashenko V.,
Sukach O. and others

початку світової кризи і до теперішнього часу. До основних напрямів забезпечення стабільності розвитку світової фінансової системи з боку МВФ за останні 10 років варто віднести затвердження домовленостей в рамках механізму непільгового фінансування; домовленості в рамках механізму розширеного кредитування; домовленості про кредити стенд-бай; можливість отримання права на фінансування за пільговими ставками через Трастовий фонд, зокрема, для країн з низьким рівнем доходів; допомога арабським країнам та ін.

По-четверте, використання переваг діджиталізації у розвитку фінансової системи на всіх рівнях її функціонування. Йдеться, передусім, про створення великих можливостей для фінансових інвестицій у контексті зниження ризиків та підвищення прибутковості, сприяння цифрових платформ зниженню вартості транзакцій, та спрощенню транскордонних комунікацій, сприяння залученню до міжнародної економічної діяльності представників малого та середнього бізнесу, що значно посилює конкуренцію, стимулює фінансові інвестиції та сприяє швидкому впровадженню інноваційних розробок, модернізації фінансових технологій в контексті діджиталізації світової економіки.

Глобалізація та діджиталізація здійснюють потужний вплив на системну трансформацію світової фінансової системи. Основні вектори зрушень, що відбуваються на сучасному етапі її розвитку, пов'язані, передусім, із зростанням світового фінансового ринку, інноватизацією та цифровізацією фінансових трансакцій, що здійснюються між суб'єктами світогосподарських відносин, змінами в структурі основних імпортерів та експортерів капіталу; виходом світового фінансового сектору за межі доступного контролю, зокрема, в наслідок впливу процесів діджиталізації, що вимагає реформування існуючої системи контролю із зміщенням акцентів у напрямі використання переваг та врахування проблемних аспектів цього явища; необхідність розробки спільної стратегії з регулювання та координації діджиталізації світового фінансового ринку.

1.3 Основні постулати розвитку фінансової політики України в умовах забезпечення економічного росту та децентралізації управління

Європейська інтеграція України обумовлює важливі зміни, щодо розвитку держави демократичним шляхом, застосування постулатів фінансової децентралізації, розмежування бюджетних повноважень між ланками бюджетної системи, повноцінного застосування принципу субсидіарності шляхом наближення послуг до безпосереднього споживача.

В умовах децентралізації питання ефективності державного управління в Україні варто розглядати крізь призму реалізації механізму управління бюджетними ресурсами на основі досягнення поставленої мети, повноцінного функціонування принципів бюджетної і податкової систем, удосконалення моделі міжбюджетних відносин.

За висновками Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки, неефективне управління державними фінансами пояснюється низьким рівнем задоволення потреб населення та значним обсягом державних видатків, що за даними МВФ у 2015 році склало близько 43,2% ВВП¹. Експерти вважають, що неефективне стратегічне планування послаблює взаємозв'язки між програмним плануванням та напрямками розвитку держави. Неузгоджена середньострокова державна політика стримує функціонування програмно-цільового методу та управління інвестиційним процесом

Зважаючи на це, Урядом в Основних напрямках бюджетної політики на 2019 – 2021 роки визначено нові підходи до формування бюджетної політики у середньостроковій перспективі. А саме: «...удосконалення інструментів бюджетного планування, зміцнення фінансової спроможності місцевих бюджетів, підвищення ефективності та результативності використання бюджетних ресурсів, а також створення дворівневої системи міжбюджетних відносин...»². Їх реалізація здійснюватиметься шляхом запровадження програмно-цільового бюджетування на рівні місцевих бюджетів, розширенні податкової бази доходів місцевих бюджетів, вирівнюванні їх податкоспроможності, розширенні географії прямих взаємовідносини місцевих бюджетів з державним (створення ОТГ), децентралізації бюджетних повноважень, удосконаленні системи результативних показників.

Поряд з тим, процес побудови нової концепції державного управління передбачає розширення функцій органів місцевого самоврядування, делегування повноважень та посилення відповідальності за використанням бюджетних ресурсів.

Ми підтримуємо думку науковців, що прийнятною моделлю в цьому напрямку є змішана децентралізована модель управління, що базується на здійсненні фінансування державою основних загальнодержавних функцій та передачу повноважень місцевим органам влади з достатнім фінансовим ресурсом у вигляді податків і зборів, як засіб мотивації до їх мобілізації, заощадливості та ефективності. В зв'язку з цим, необхідні заходи активізації розвитку та детінізації економіки, зменшення податкового тягаря, запровадження механізмів взаємодії влади, громади та бізнесу.

Функціонування децентралізованої бюджетної моделі зарубіжних країн здійснюється на принципах відповідальності, ефективності та відкритості, що удосконалює розподіл повноважень, стан мобілізації доходів та регулює систему державного кредитування³.

¹Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2017 р. N 142-р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR170142.html (дата звернення 10.20.20 р.).

²Про Основні напрями бюджетної політики на 2019–2021 роки: Проект Постанови Верховної Ради України від 16.05.2018 № 8357. URL: <http://search.ligazakon.ua>.

³Крайник О. Децентралізація управління фінансовими ресурсами регіону. *Ефективність державного управління*: зб. наук. праць. 2009. Вип. 21. С. 373–378

Децентралізація при ухваленні рішень сприяє розвитку територій, а фіскальна децентралізація – ефективності мобілізації доходів та надання суспільних послуг.

Бюджетна децентралізація передбачає передачу повноважень з державного рівня на місцевий підкріплену належними фінансовими ресурсами, що є засобом зниження широкомасштабних ризиків на центральному рівні. Компетенцією органів управління в процесі децентралізації є визначення обсягів, термінів та напрямків використання фінансових ресурсів.

Основними постулатами при цьому важливо застосовувати трактування основ державних фінансів: «...витрачати треба не більш кількісно, а більш ефективно й ближче до платників податків і споживачів фінансованих державних послуг...»¹.

В умовах функціонування бюджетної децентралізації існують такі типи відносин між бюджетами: розподіл видатків згідно делегованих повноважень; забезпечення дохідними джерелами для виконання власних та делегованих повноважень; перерозподіл коштів між бюджетами донорами та реципієнтами; формування системи стимулювання та фінансового вирівнювання².

Фінансовими інструментами при цьому виступають: «...регулюючі та власні податки; податкові розмежування; гранти загального призначення; цільові трансферти...»

Поряд з фінансовою децентралізацією постає питання фінансової автономії на місцях. Тобто права на вільне володіння та розпорядження фінансовими ресурсами для виконання функцій та повноважень.

На практиці цей принцип реалізується завдяки оптимальному механізму розподілу коштів між бюджетами та можливістю раціонального їх освоєння. Тобто, наближення фінансових ресурсів безпосередньо до споживачів послуг забезпечує ефективність управління через обрання найбільш потрібних з оптимальною ціною, що знаходиться під контролем громади. Для цього першочерговим завданням управління в мовах децентралізації є забезпечення економічної стабільності, соціальної справедливості, розширення географії світових ринків, майнових відносин, тощо.

Фахівці, що займаються питаннями децентралізації зазначають, що сьогодні спостерігаються протиріччя та конфлікти інтересів між зацікавленістю учасників місцевого розвитку і фактичною компетенцією органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, задоволенням територіальної громади в управлінських послугах і можливостями щодо забезпечення їх якості.

Провідним принципом формування міжбюджетних відносини, згідно

¹Андрущенко В. Л. Міжбюджетні відносини в Україні і міжнародний досвід. *Збірник наукових праць Ірпінської фінансово-юридичної академії*. 2013. Вип. 2.С. 5–9.

²Дегтяр А. О., М. В. Гончаренко Державні фінанси і бюджетний процес: навч. посіб. Х.: Вид-во "С.А.М.", 2013.292 с.

Бюджетного Кодексу, визначено принцип субсидіарності, тобто максимального наближення послуг до споживача. Проте, частка місцевих бюджетів у зведеному бюджеті залишається мізерною, забезпечення місцевих бюджетів здійснюється переважно за рахунок міжбюджетних трансфертів, що відповідно не сприяє належному рівню розвитку інституту місцевого самоврядування.

Даний стан централізації коштів нагадує скандинавську модель централізованих міжбюджетних відносин. «Вона є жорсткою та ефективною в умовах вільної ринкової економіки, а отже дестимулюючою у самофінансуванні. Централізація функції перерозподілу неодмінно викликає чистий перерозподіл між регіонами, коли деякі з них роблять чисті внески, а інші отримують чисті вигоди від політики перерозподілу, здійснюваної центральним урядом¹.

Враховуючи дану проблему, науковці пропонують застосовувати стимулюючі фактори розвитку регіонів шляхом удосконалення системи місцевих податків. Така пропозиція є дещо спірною. З одного боку, це розширює можливості, з іншого – можливість зловживань у встановленні їх нормативів. Хоча, зарубіжний досвід, зокрема у США свідчить, що основа фінансування здійснюється переважно за рахунок місцевих податків – 88,6% загального обсягу доходів місцевих бюджетів². Перевага податків над трансфертами покращує податкову дисципліну, сприяє ефективному освоєнню мобілізованих податків, стимулює органи влади та підприємницькі структури.

Отже, бюджетна децентралізація є ключовою на шляху розвитку місцевого самоврядування. За словами А. Монаєнко: «...будучи тісно пов'язаною з організацією системи державного управління, децентралізація є чинником побудови плідних відносин між центральним урядом і органами управління на місцевому рівні³.

Поряд з тим, нераціональна політика бюджетного вирівнювання в існуючій системі міжбюджетних відносин в Україні стримує органи місцевої влади у проведення раціональної місцевої політики у формуванні належного інвестиційного клімату.

Ефективність бюджетного управління вбачається нами у мобілізації коштів до бюджету та створенні ефективного механізму розподілу згідно з визначеною політикою соціально-економічного розвитку. Взаємозв'язок полягає у створенні ефективної системи стимулювання з метою досягнення рівня самодостатності, росту податкового потенціалу, територіального

¹В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова. Бюджетний менеджмент: підручник / за заг. ред. В. Федосова. К.: КНЕУ, 2004. 864 с.

²Длугопольський О. Перспективи застосування зарубіжних моделей фіскального федералізму в умовах трансформаційної економіки України. *Журнал Європейської економіки*. 2007. № 2, т. 6. С. 198–232.

³Монаєнко А.О. Фінансово-бюджетна децентралізація в регіональному управлінні. *Державна та регіони*. 2010. № 1. С. 155-159.

іміджу.

В зв'язку з цим при бюджетному розподілі мають враховуватися природно-кліматичні умови регіонів, податковий та ресурсний потенціали, екологічний стан, тощо.

Потрібно сприяти розмежуванню між бюджетами витратних повноважень в період на середньострокову перспективу. Цей процес має супроводжуватися шляхом закріплення загальнодержавних податків та переформатування принципів існування системи управління на розвиток, що дозволить сформувати фінансово спроможні громади здатні до самореалізації та активної позиції.

Тому важливим фактором при здійсненні бюджетного перерозподілу є досягнення рівня обґрунтованості та реальності оцінки податкоспроможності. А саме, визначення стану акумулювання реальних і потенційних податків. Реальні або фактичні – це зареєстровані на певній території, потенційні – не нараховані, переплати, що повертаються із бюджету, прострочені платежі¹.

Що стосується сутності поняття податкового потенціалу варто враховувати різні підходи науковців. Зокрема, О. Данілов визначає його як : «..умовна можливість держави зібрати до бюджету податки і збори за певний час»². В. Горський вважає, що «.. це потенціал прямих, непрямих, майнових і інших груп податків»³.

В науковій літературі визначено, що прямі податки формуються при отриманні матеріальних благ. Непрямі – це надбавки до ціни чи тарифу. Серед непрямих податків також розрізняють мито, універсальні і специфічні акцизи.

Крім того, непрямим податком є ПДВ, що дозволяє спрямувати в бюджет частку збільшення новоствореної вартості і діє на процес ціноутворення і зміну структури споживання. Вважається, що «..вилучення у виробників 32-35% доданої вартості не сприяє інвестуванню розвитку виробництва»⁴. На нашу думку, часткове спрямування до місцевих бюджетів податку на додану вартість сприятиме зацікавленню органів влади у його справлянні, підвищенню рівня податкового потенціалу місцевих бюджетів, та, сприятиме стимулюванню розвитку виробництва.

За дослідженням Л. Міщенко, шляхом зарахування податкових надходжень до місцевих бюджетів України формується понад 75% доходів, з

¹Ваницька М. Концептуальні підходи до оцінки податкового потенціалу міста. *Економічний аналіз*. 2013. Т. 14. № 1. С. 12.

²Данілов О.Д., Паєнко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: навч. посібн. К.: Центр учбової літератури, 2011. 256 с. [Електронний ресурс]. URL: <https://pidruchniki.com>.

³Горський, І. В. Податковий потенціал у механізмі міжбюджетних відносин . *Фінанси*. 1999. № 6 .С. 27–30.

⁴Султангаджиев Ш. М. Взаимосвязь налогового потенциала и налоговой нагрузки в механизме реализации налоговой политики. *Российское предпринимательство*. 2012. № 10 (208). С. 164 – 170.

них 60% за рахунок податку з доходів фізичних осіб. Це пояснюється існуванням переважно податкового методу формування доходів, що характеризується примусовістю та, відповідно, негативно позначається на розширенні власної податкової бази. Більш того, ПДФО є загальнодержавним податком. Значна його частка залишається в «тіні» через не легалізацію зарплати та недосконалість порядку сплати відокремленими підрозділами юридичних осіб. Тож, напрямом збільшення надходжень до бюджету ПДФО може стати контроль за декларування доходів громадянам. Контроль місцевих органів влади за надходженням до бюджету доходів оренди житла, отримання послуг неподатковими агентами, несанкціонованого продажу сільськогосподарської продукції, викриття нелегального продажу підакцизних товарів також сприятиме наповненню місцевих бюджетів.

Алексенко Л.М. вважає, що «..важливим кроком до підвищення ефективності податкової системи України має стати удосконалення механізмів адміністрування податків і зборів, яке передбачає, в першу чергу, зосередження уваги на роботі з несумлінними платниками податків, викритті схем ухилення від оподаткування, наданні належних послуг зі справляння податків сумлінним платникам»¹. Слушною також є пропозиція про збільшення фіскального ефекту податкових надходжень шляхом розширення їх форм та встановлення оптимального навантаження.

Для розширення податкової бази місцевих бюджетів слід контролювати стан декларування нерухомості та земельних ділянок з метою повноти сплати податку на нерухомість та плати за землю. Вирішальним питанням в напрямі оптимізації її надходжень є удосконалення процесу оцінки земель та завершення проведення її індексації.

Досліджуючи структуру податкового потенціалу, ми з'ясували, що його складовими є реалізований, нереалізований та прогнозований потенціали². Реалізований – сплачені податки, нереалізований – пільги в оподаткуванні, прогнозований – можлива мобілізація коштів від розширення економічного виробництва.

Л. Л. Тарангул розглядає податковий потенціал у двох аспектах. Широкий – обсяг наявних і можливих ресурсів, що підлягають оподаткуванню та вузькому – фактичний сплачені податки згідно чинного податкового законодавства².

Ми вважаємо, що компенсація органам місцевого самоврядування, державою наданих державою пільг, є напрямком підвищення рівня податкового потенціалу. Зокрема, значними обсягами пільг є пільги по

¹Балацький С. О., Бойко А. О. Теоретичні підходи до визначення бюджетного потенціал у міста та основні засади його формування. *Збірник наукових праць Харківського інституту банківської справи Університету банківської справи НБУ*. 2011. Випуск 1 (10), Частина II. С. 212–216.

²Калустян Я. В. Теоретичні підходи до визначення податкового потенціалу регіону. *Економіка будівництва і міського господарства*. 2011. Т. 7. № 3. С. 183–190.

земельному податку. Завершення інвентаризації земель сприятиме досягненню фіскальної та фінансової автономії.

В науковій літературі крім податкового потенціалу, виокремлюють таку форму як бюджетно-податковий потенціал, що є складовою фінансового потенціалу. Він визначає можливість певного утворення до виконання зобов'язань та стимулювання інвестицій. Його показниками є баланс дохідної та видаткової частин бюджету, рівень державного боргу, стан кредитних ресурсів, податкове навантаження.

На нашу думку, при визначенні рейтингів податкового потенціалу слід аналізувати обсяги податкових та неподаткових джерел, обсяги дотації (вилучення до держбюджету), обсяги витрат на власні та делеговані повноваження. Тому, важливим є досягнення фіскальних основ податкової політики та забезпечення росту фіскальних джерел певних адміністративно-територіальних утворень.

В зарубіжних країнах певні завдання вирішуються шляхом перерозподілу повноважень в економічній та бюджетній сферах. Основні їх положення передбачають напрями регіональної політики, яка має бути невід'ємною частиною національної стратегії соціально-економічного розвитку¹. А головними суб'єктами при цьому мають бути державні та місцеві органи управління, а також громадські організації і громадяни, що здійснюють важливу роль в процесі макро і мікро регулювання².

Вважаємо, що зазначену категорію необхідно окремо дослідити в напрямку рівня володіння бюджетним потенціалом на рівні місцевих бюджетів. Враховуючи широкую географію та значний рівень дотаційності, при плануванні слід здійснювати інтегральну оцінку фінансових можливостей бюджетів.

Неефективність місцевої економічної політики, низький рівень надання послуг громадянам, потребує достатнього обсягу власних фінансових ресурсів³. Враховуючи положення Європейської Хартії про місцеве самоврядування про фінансову незалежність, бюджети мають отримати фінансові гарантії у вигляді формування достатньої дохідної бази.

Розглядаючи сутність категорії «бюджетний потенціал», ряд авторів здійснили свої трактовки даного поняття. Зокрема, Пасічник Ю. В. визначає їх як, «...можливості максимального використання наявного ресурсного потенціалу бюджетної системи протягом визначеного періоду часу»⁴. На думку Балацького Є.О., це – «... оцінка можливостей надходження в майбутньому до бюджету міста максимального обсягу фінансових ресурсів

¹Вікіпедія : регіональна політика. URL:<https://uk.wikipedia.org>.

²Яруллин Р. Р. Теоретические основы финансового потенциала региона. *Экономические науки*. 2011. № 6. URL: <http://www.science-education.ru/100-5094>.

³Криница С. О. Бюджетне регулювання регіонального розвитку. *Фінансовий простір*. № 1 (5). 2012. URL: <http://fp.cibs.ck.ua/files/1201/12ksobro.pdf>.

⁴Пасічник Ю. В. Бюджетний потенціал економічного зростання в Україні : монографія. Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2005. 642 с.

від здійснення операцій з оподаткування, залучення грошових коштів за рахунок неподаткових надходжень та коштів цільових фондів»¹. Лучка А. В. дотримується думки, що це «..сукупність реальних можливостей забезпечення їх самостійності у питаннях формування, використання та регулювання місцевих бюджетів»².

Серед зарубіжних авторів наведемо визначення А. Коломійця, що трактує категорію, як «..сукупні податкові ресурси, які розраховують шляхом коректування виробленого доходу на ряд компонентів отриманих доходів ...»³. С. Зенченко, визначає його, як «...максимально можливі видатки відповідно до власної доходної бази...».

На нашу думку трактовка С. Зенченко є досить влучною, оскільки саме власні та регулюючі доходи складають фінансову основу місцевих бюджетів (ст. 61, 63 ЗУ «Про місцеве самоврядування») ⁴.

При цьому ст.19 Європейської Хартії місцевого самоврядування визначається, що «..основна частка з них має формуватися за рахунок місцевих податків та зборів, розмір яких місцеві органи влади мають повноваження встановлювати в межах закон»

Таким чином є підстави стверджувати, що на рівень податкового потенціалу має вплив міжбюджетне регулювання, ефективність якого слугує стимулом для мобілізації доходів місцевою владою, тим самим сприяючи його підвищенню. Розвитком на шляху міжбюджетного регулювання має стати створення фондів розвитку для територій, бюджети яких постійно нарощують податкову базу, що сприятиме розвитку інвестиційного трансфертування.

1.4 Новітня парадигма фінансово-економічної злочинності

В умовах глобалізації, транснаціонального співробітництва, трансформаційних перетвореннях національної економіки, негативним трендом проходить поширення економічної злочинності та криміналізація фінансово-економічних відносин.

Економіка є базисом існування та стабільного розвитку будь-якої сучасної держави. Відповідно, формування ефективної системи економічних

¹Балацький Є. О., Бойко А. О. Теоретичні підходи до визначення бюджетного потенціалу міста та основні засади його формування. *Збірник наукових праць Харківського інституту банківської справи Університету банківської справи НБУ*. 2011. Вип. 1 (10), ч 2. С. 212-216.

²Лучка А. В. Бюджетний потенціал фінансової незалежності місцевого самоврядування : дис. канд. економ. наук : 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит; Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль, 2009. 275 с.

³Коломиец А. Л. О понятиях налогового и финансового потенциалов региона. 2000. № 1. С. 3-5. URL: <http://www.nalvest.com/nv-articles/detail.php?ID=3192>.

⁴Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР / Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>. (дата звернення 01.10.20)

БІБЛІОГРАФІЯ

Анісімов Вадим Миколайович, молодший науковий співробітник відділу природно-техногенної та екологічної безпеки Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України» (підрозділ 4.4).

Белоус Ірина Володимирівна, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник сектору економіки Національного наукового центру «Інститут виноградарства і виноробства ім. В. Є. Таїрова» (підрозділ 2.1).

Білецька Ірина Мирославівна, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту ТНЕУ (підрозділ 6.3).

Глуценко Юлія Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавської державної аграрної академії (підрозділ 1.3).

Гнилянська Леся Йосифівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка» (підрозділ 5.9).

Гуцаленко Любов Василівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку та оподаткування Національного університету біоресурсів та природокористування України (підрозділ 5.8).

Євтушенко Ганна Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту Університету державної фіскальної служби України (підрозділ 4.1).

Жувагіна Ірина Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та організації виробництва, декан інженерно-економічного факультету Первомайської філії Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (підрозділ 5.3).

Задворних Сергій Сергійович, кандидат економічних наук, менеджер з питань зовнішньоекономічної діяльності КУ «Інститут міста Дрогобича» ДМР (підрозділ 1.1).

Захарченко Павло Васильович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та фінансів Бердянського державного педагогічного університету (підрозділ 6.2).

Іванов Сергій Володимирович, член-кореспондент НАН України, доктор економічних наук, професор (підрозділ 5.1).

Канцір Ірина Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка» (підрозділ 1.4).

Караван Наталія Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент, декан факультету менеджменту, економіки, соціології і філології Дніпровського державного технічного університету (підрозділ 6.4).

Карпенко Юрій Вікторович, кандидат економічних наук, доцент кафедри

туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (підрозділ 6.1).

Коваленко Надія Олегівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, економіки та туризму Льотної академії національного авіаційного університету (підрозділ 5.5).

Коваленко Юлія Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств Національного авіаційного університету (підрозділ 1.2, 4.6).

Коваль Віталій Володимирович, кандидат технічних наук, доцент, проректор з адміністрування Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 4.7).

Колосова Марина Олександрівна, магістрант Варшавського університету менеджменту Міжрегіональної академії управління персоналом (підрозділ 4.8).

Костенко Ганна Петрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та фінансів Бердянського державного педагогічного університету (підрозділ 6.2).

Кущенко Віра Іванівна, доктор економічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу природно-техногенної та екологічної безпеки Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України» (підрозділ 4.1, 4.4).

Кучер Маргарита Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту організацій і адміністрування Дніпровського державного технічного університету (підрозділ 6.4).

Лисенко Оксана Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри маркетингу, фінансів, банківської справи та страхування Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 1.6).

Лук'янчук Олена Михайлівна, старший викладач кафедри менеджменту Одеського національного політехнічного університету (підрозділ 5.6).

Ляшенко Вячеслав Іванович, доктор економічних наук, професор, завідувач відділу проблем регуляторної політики і розвитку підприємництва Інституту економіки промисловості НАН України (м. Київ) (підрозділ 5.1).

Манькута Яна Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування, начальник центру дистанційно-заочного навчання Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 4.7).

Могілей Сергій Олександрович, викладач кафедри економіки, обліку і оподаткування Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 4.7).

Назарова Олександра Юрійвна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри статистики, обліку та аудиту Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (підрозділ 4.2).

Одrehівський Микола Васильович, доктор економічних наук, професор,

професор кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка» (підрозділ 5.2).

Оксенюк Маргарита Миколаївна, аспірантка Київського університету ринкових відносин (підрозділ 4.6).

Онїсіфорова Валентина Юрївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (підрозділ 5.4).

Пилипенко Катерина Анатоліївна, доктор економічних наук, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (підрозділ 1.3).

Письменна Тетяна Валеріївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансового менеджменту та страхування Західноукраїнського національного університету (підрозділ 5.11).

Поліщук Віктор Миколайович, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри екології, природничих та математичних наук Комунального вищого навчального закладу «Вінницька академія неперервної освіти» (підрозділ 1.7).

Прокопенко Катерина Олексіївна, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу форм і методів господарювання в агропродовольчому комплексі ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», м. Київ (підрозділ 2.2).

Пугаченко Ольга Борисівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування Центральноукраїнського національного технічного університету (підрозділ 1.5, 5.7).

Пушик-Ковальська Оріся Остапівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка» (підрозділ 5.2).

Руденко Ніна Сергіївна, старший викладач кафедри ділової іноземної мови Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (підрозділ 6.1).

Сай Леся Петрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка» (підрозділ 5.9).

Сарана Леся Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу, фінансів, банківської справи та страхування Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 1.6).

Светлова Ніна Миколаївна, старший викладач кафедри економіки, обліку і оподаткування Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 5.10).

Сиволап Юлія Юрївна, викладач кафедри маркетингу, фінансів, банківської справи та страхування Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 6.5).

Скорик Галина Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету

- «Львівська політехніка» (підрозділ 1.4).
- Степська Олена Володимирівна**, кандидат юридичних наук, доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права Національного університету «Одеська юридична академія» (підрозділ 2.1).
- Сукач Олена Миколаївна**, кандидат економічних наук, декан факультету економіки і менеджменту Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 4.5).
- Сушко Наталія Валеріївна**, кандидат історичних наук, проректор з навчально-організаційної роботи Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 6.5).
- Треус Алла Анатоліївна**, аспірант кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету (підрозділ 2.4).
- Трушкіна Наталія Валеріївна**, кандидат економічних наук, член-кореспондент АЕНУ, старший науковий співробітник відділу проблем регуляторної політики і розвитку підприємництва Інституту економіки промисловості НАН України (м. Київ) (підрозділ 5.1).
- Турпетко Оксана Андріївна**, старший викладач Київського економічного інституту менеджменту (підрозділ 1.2).
- Удова Людмила Олегівна**, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник відділу форм і методів господарювання в агропродовольчому комплексі Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України» (підрозділ 2.3).
- Фоміна Тетяна Володимирівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування Центральноукраїнського національного технічного університету (підрозділ 5.7).
- Харченко Олександр Борисович**, магістр економічного факультету Національного університету біоресурсів та природокористування України (підрозділ 5.8).
- Цибуляк Анастасія Геннадіївна**, кандидат політичних наук, здобувач кафедри міжнародних фінансів Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка (підрозділ 4.3).
- Чатченко Тетяна Вікторівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії та економічних методів управління Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (підрозділ 4.2).
- Черевко Ірина Василівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Львівського національного аграрного університету (розділ 3).
- Чудаєва Ія Борисівна**, доктор економічних наук, професор, ректор Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (підрозділ 4.5).
- Шкарупа Олена Василівна**, доктор економічних наук, доцент кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету (підрозділ 2.4).

ЗМІСТ

INTRODUCTION	3
РОЗДІЛ I. ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ НЕОІНДУСТРІАЛІЗМУ	4
1.1 Finanzen und Wirtschaft 4.0 – Perspektive der Entwicklung, pro & contra.....	4
1.2 Діджиталізація як фактор трансформації світової фінансової системи	20
1.3 Основні постулати розвитку фінансової політики України в умовах забезпечення економічного росту та децентралізації управління	27
1.4 Новітня парадигма фінансово-економічної злочинності.....	34
1.5 Фінансування інвестиційних проєктів за рахунок кредитів (позик) від нерезидентів України.....	42
1.6 Особливості застосування брендингу на українському ринку на прикладі торгової марки Roshen.....	51
1.7 Принципы экологизации фискальной политики европейских стран.....	58
РОЗДІЛ II. РОЗВИТОК АПК ТА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ.....	71
2.1 Digitalization of agrarian-land relations in Ukraine.....	71
2.2 Оцінка конкурентних позицій аграрного сектора України у глобальному середовищі	79
2.3 Європейський досвід формування термінологічної бази рахунку матеріальних потоків	88
2.4 Підходи до еколого-економічної оцінки послуг запилення сільськогосподарських культур	95
РОЗДІЛ III. ЗРІВНОВАЖЕНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ РЕГІОНІВ ТА НІШЕВЕ СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ЯК ЙОГО ЧИННИК В УКРАЇНІ..	102
3.1 Концепція зрівноваженого розвитку сільських регіонів і пріоритетність інтересів	102
3.2 Теоретичні засади та формування поняття зрівноваженого розвитку сільських регіонів.....	108
3.3 Поняття, особливості та значення нішевого сільського господарства	118
3.4 Динаміка нішевого сільського господарства як чинника зрівноваженого розвитку сільських регіонів та його ефективність в Україні.....	122
3.5 Оцінка ситуації і перспективи розвитку нішевого сільського господарства як чинника зрівноваженого розвитку сільських регіонів	135
РОЗДІЛ IV. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА В УМОВАХ НЕОІНДУСТРІАЛІЗМУ	141
4.1 Соціальна складова суспільного виробництва та національної безпеки (проблеми та пріоритети інноваційного розвитку).....	141
4.2 Аналіз навколишнього природного середовища	154
4.3 Асиметричність екологізації світових товарних ринків як наслідок неотехнологічних трансформацій.....	162
4.4 Неоіндустріальні трансформації в агломераціях урбопурального типу та проблеми досягнення соціальної безпеки	173

4.5 Механізми державного управління у сфері надання соціальних послуг	181
4.6 Інноватизація розвитку транспортно-логістичних систем водного транспорту України як фактор підвищення міжнародної конкурентоспроможності	189
4.7 Модель забезпечення інформаційної безпеки процесу управління конкурентоспроможністю ринкової діяльності підприємства	197
4.8 «Критерий денег» и «критерий закона» в системе принятия управленческих решений о прекращении трудовых правоотношений: ценностно-экономический аспект	209

РОЗДІЛ V. ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ТА УПРАВЛІННЯ ВЕЛИКИМИ, СЕРЕДНІМИ ТА МАЛИМИ БІЗНЕСОВИМИ СТРУКТУРАМИ

5.1 Транспортно-логістичний кластер як елемент регіональної інноваційної інфраструктури Придніпровського економічного району	220
5.2 Оцінювання ефективності управління розвитком рекреаційних інноваційних підприємств в умовах міжнародних економічних зв'язків	231
5.3 Систематизація методів оцінки інвестиційного потенціалу підприємств роздрібної торгівлі	242
5.4 Актуальні аспекти антикризового управління підприємством	251
5.5 Бізнес-планування як елемент стратегічного управління підприємствами цивільної авіації України в умовах світової пандемії	259
5.6 Конкурентоспроможність виноробного підприємництва як один з ключових важелів промислового розвитку країни	267
5.7 Внутрішній контроль операцій із формування величини додаткового та резервного капіталу	275
5.8 Еволюція виникнення та світова практика обліку нематеріальних активів ..	286
5.9 Improving information support of personnel management (the case of Kredobank PJSC)	295
5.10 Модель дистанційної роботи бухгалтерії	304
5.11 Концепт соціального підприємництва та його вітчизняна практика	312

РОЗДІЛ VI. ІНДУСТРІЯ ГОСТИННОСТІ ТА ТУРИЗМУ

6.1 Theoretical and methodological fundamentals of civil society research in the context of the development of the institute of tourism	321
6.2 Системний розвиток економіки курортно-рекреаційної сфери в умовах неоіндустріальних трансформацій	330
6.3 Формування та реалізація організаційно-економічного механізму розвитку підприємств туризму на засадах інновацій та новітніх технологій	339
6.4 Assessment of the attractiveness of a tourist region: socio-economic and cultural aspects	352
6.5 Застосування маркетингових технологій у готельному бізнесі	362

BIBLIOGRAPHY

БІБЛІОГРАФІЯ

SCIENTIFIC PUBLICATION

***Latest Technologies of Neo-industrial Transformations: Financial,
Legal and Sociological Aspects***

monograph

Responsible for the edition: *Sukach O.*

ISBN 978-3-953794-29-9

WARNING

Without limitation, no part of this publication may be reproduced, stored, or introduced in any manner into any system either by mechanical, electronic, handwritten, or other means, without the prior permission of the authors.

Edited by the authors.

Good for printing d.d. 05.11.2020 year.

Format 60x84 1/8. Offset paper.

Convent. prin. sheet 26,61. Printing run 300 copies

Copyright © 2020 Gutsalenko L.,
Liashenko V., Sukach O. and others